

Előfizetési ár:
 Egész évre 5 frt. — kr.
 Félévre 2 50 *
 Negyedévre 1 25 *
Közzségeknek, közjegyzőknek és néptanároknak:
 Egészévre 4 frt. félévre 2 frt.
Egyes szám 10 kr.
 Kapható a kiadóhivatalban, Engel Lajos, Valentin K. fia, Weldinger N. Rézbányay J., Böhm Manu. kereskedésében és a fűzőhivataloknál.

PÉCS

Hirdetések
 elfogad Engel Lajos kereskedés kiadóhivatal (Király-utca 14. szám), hol mindenkor a legutolsó árak szabottak és hirdetések németből magyarul is fordíthatnak.
 Minden beiktatott hirdetés után 30 kr. bélyegdíjaztatás.
 Nyitlőórán 1. sor 10 kr.
Kéziratok
 a szerkesztőségbe (Király-utca 14. sz.) küldendők.

POLITIKAI VEGYESTARTALMU HETILAP

Megjelenik minden szombaton. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Király-utca 14. szám. Kéziratok nem adatnak vissza.

Szeredy József.

Ő Felsőége a király a Laubheimer Ferenc halálával megüresedett pécsi székesegyházi kanonokságra Szeredy József dr jogakadémiai igazgatót, szentszéki ülnököt, pápai kamarást nevezte ki.

A legnagyobb örömmel konstatálhatjuk, hogy Szeredy József jogakadémiai igazgatónak a pécsi káptalan tagjává történt a kinevezetése az egész baranya- és tolnamegyei társadalomban egyhangú helyesléssel, sőt lelkesedéssel találkozott. És valóban, a megyés püspöknek a kinevezés körül ez irányú felterjesztését alig követte valaha a közvéleménynek oly határozottan támogató szövege, mint ez alkalommal.

Híába, bármilyen hibái vannak a mai kor társadalmának, bármennyire okot szolgáltat sokszor, hogy a psychologus, vagy a morálbucseslő ostorozó szavát emelje fel ellene, az az egy nemes erénye kétségtelenül megvan, hogy az igazi érdem kitüntetését és megjutalmazását szívesen veszi, sőt sokszor bár némán, de igen-igen érthető jelekben követeli is.

Szeredy, bár még csak férfikorának teljében áll, a küzdelem legkülönbözőbb ágaiban érdemeket vívott ki magának és pedig igen sokszor a munka és a kötelességek teljesítésének olyan keserű körülményei között, amelyek sok más

embert kétségbeesésbe sodortak volna. Ő azonban megállott a helyén, körülvéve és buzdítva egy pár őszinte lelki társa által, kik legszorongatottabb pillanataiban is az ő kitüntetése feljövételének napját épen olyan elmaradhatlanak hirdették, mint bármely viszonyok között is a háttérbe szorított igazság diadalnapját.

Kétkedni ott, a hol a tények logikája parancsokat szab — nem lehetett. Hiszen Szeredyt akár mint pápát, akár mint polgárt, akár és kiválóan mint tanárt vesszük tekintetbe, minden irányban mint követendő példa, mint kiváló férfiú és mint igazi nagyság lép előtérbe.

Mint pap, kifogástalan magaviselete oly példányszerű és papi tekintélye oly annyira a közeliismerésen nyugvó, hogy csak szerencsésnek tarthatja magát az a katolikus hívő, ki a lelkiekben papi hatáskörébe esik. És a mellett mint katolikus pap a legnemesebb humanizmusnak azon jellemvonásával rendelkezik, melynek értelmében minden emberben embert lát és még gondolatában is távol esik azon gyűlöletet-szító-sektától, mely mai időben — sajnos épen a katolikus papok között — számos követőre talál.

Mint polgár és mint Pécs város képviselő-testületének tagja, azon aktív képviselők közé tartozik, kik ezen ki-

tüntetésben nem a személyes ambíciót kielégítő üres formát, hanem olyan terennumot látnak, a melyen lelkiismeretes és szorgalmas közreműködés által a közjónak igen fontos szolgálatot teljesíteni vélnék. Épen azért már évtizedek óta a városi képviselő-testületben és annak a legfontosabb városi ügyekre vonatkozó bizottságaiban mint a legszorgalmasabb tagok egyike ismeretes.

De Szeredy érdemeinek dicakoszoruját a tanári pályán szerezte. Nem kevesebb, mint 33 éve annak, hogy Szeredy ezen a pályán működik. Ason a pályán, mely kétségbevonhatatlanul tendenciában a legmagasabb és magas kulturális államokban a legelismerettebb is; de nálunk a leghálátlanabb. És speciálter Magyarországon azért, mert a tudomány, az ismeret nálunk talán csak tizedrendű dolog; sok-sok mindenféle egyéb előjár; a tudomány férfainak csak hátul a helye. Nem jellemző-e, hogy nálunk a tudomány képviselői: legmagasabb kitüntetése gyanánt tekintetik a nemesség a dományosság? Szerencséje Szeredynek, hogy katolikus pap és hogy mint ilyen, érdemeihez méltó realis jutalomban részesült, mert különben bizonyos, hogy közoktatásunk adminisztrációja a baranyamegyei nemesség tündöklő sorába sorozta volna.

Szeredy már mint ifjú pap a helybeli lyceum gimnázialis tanárai sorába

A „PÉCS” TÁRCAJA.

Első toasztom.

— A „Pécs” eredeti tárcája. —

Békáson, a mi falunkban minden valamire való férfiú tud toasztot mondani. És ez igen természetes. Elég sok és jó borunk terem arra nézve, hogy megeredjenek tőle a nyelvek csatornái. Ha megforrt az új szűrés, — vég-hossza nincs a barátságos kostolgatásnak, kedélyes pokulásgatásnak. Ilyenkor aztán mi lehetne gyönyörűsegebb, mint egymás testi-löki jólétéről sallagos folköszbütök közben úritani a gyöngyös pohárt.

Nem tudom, más faluban melyiket tartják legderokabbnak, azt-e, a ki folköszöntőnek, vagy azt, a ki a toasztot mondja? Nálunk mindenkori az utóbbit. És az a körülmény önreám végtelentül lovordog hat. Minden valamire való ember, — a mint mondám — ki tudja ömlesztani kőblo ércelmeit virágos szölkömök; csak ön, a falu első galéria, a négy egész diák oskolát végigtudirozott férfiú nem.

Miféle csapása Istennek nálam ez a meg-csontosodott szótlanosság? — Nem tudom. Próbáltam én ezt már leküzdöni, de nem sikerült. Mindennap hallom, hogy csinálják mások. Bolekovernek pacirját hangyát, fülemilőt sib. és mégis jól jön ki. És meg ha agyongyótrüm is magam, mégsem tudok a pacirjáról egyebet,

minthogy hasonlít a pipikéhez, a hangyáról meg, hogy a tojása jó a fülemilének. — No de most már hogyan biggyeszsem én az ilyen tudomány után ezt a conclusiót: tehát a mi kedves házigazdánkat az uristen éltesse? Szakasztott ilyenformán jönne ki beszédem: „Mivelhogy a pacirta hasonlít a pipikéhez, avagy: miképpen a hangyatojás kész eledel a fülemilének: azonképpen az én kedves urambátyám is hasonlitos legyen hangyára nézve a pacir-tához, jószágára nézve a hangyatojához!”

Hát iszen cifrának elég cifra ez, az ért-hetőségét tekintve is elég érthetetlen, sőt még talán el is lehetne mondani egy reggel-felé, mikor már a kánya se figyel rá; de nem méltó hozzám, ki négy egész diák-oskolát keresztültudiroztam.

Különbem meg vagyok győződve, hogy ez a toasztra fogékonytalan elme egyenesen szülötésem körülményeire vihető vissza Iker-gyermeke vagyok születéimnek. Őcsém, — persze csak annyiban, hogy a pap engem irt-bé előbb a mátrikulába — vézna, szűzöké legénykő most ja, de talve hasarog jó kedvevel, asiporkázó szel-lömmel, a talaló megjégyzéseknek és virágos szölkömöknek egész lexikonával. En meg különleg doli, izomképpén barna férfi, de csak annyi szölkömi tálotummal, a mennyi a parlagon a bércek közt, meg a szőrfűn a cséplőgép körül öppen kifutja. Jól mondják azt, hogy a tornászot egyik téren pótolja ki azt, mit a má-sikon elmulazott. Őcsémnél az igénytelen

külöft csudálatos szépségű szellem-ellensü-lyozza; nálam a lajhárjárati ügyelvt-a forma-plasztikai tökélye. Sokért nem adnám, ha ezt az én mivoltomat gymnasialis tanulmányaim alapján diáklul is ki tudnám fejezni. . . . Aha; meg van! „O quanta species, cerebrum non habet!”

No, hanem mindez nem aggasztana engem egy cseppet se, ha a faluban az a felsőzeg meggyőződés nem virágoznék, hogy mentől többet és boldogabban tud valaki beszélni: annál derekabb ember. De nem akarom; hogy félreértsenek. Nem mindenki gondolkozik így minálunk se, hanem csak a férfivilág. A szép nem? . . . Az nálunk is csak úgy vélekedik, mint másutt. Vagyis: inkább egy kicsit kevesebb ész, de formailag tetszetősebb fizimiska; inkább kevesebb beszéd a szájjal, de annál nagyobb szőbbség a szemekkel. Szép fiúnak az ajka csukva is többet és szebben beszél, mint a formátlan, ha a klasszikusok nyelvén árador is. — Az ilyen felfogás előtt tisztázott ügyem van.

Amde engem ambícióm earkalt, hogy a kvaterkázó emberiség előtt is megalapítam renomémat. Egy jó darab ideig el tudtam tussolni ovációszöbbségi hiányosságomat. Hol torkomnak rekedt mivoltát, hol inspiráción hiányát, hol disponáltságomat hozva fel indokul. De végre is kifogytam az üres mentes-gökből. Römitően kezdett búszszantani, hogy valahányszor fent jelzett mentesgeim-t előad-

lépett; és midőn a jogakadémia az alkotmányos kormány által helyreállított, a jogakadémia tanárává lett. Az összes jog- és államtudományokból való összes vizsgálatának letévése után szívesen hallgatott mestere lett azon tudományok, a mely egy Puchta és Savigny, egy Windscheid és Ihering életfeladatainak néhez tárgyát képezte és képezi; tanára lett a római jognak és a megelőző években egyuttal az egyházjognak is. Ezen tudomány terén kifejtett működésének kitűnő sikereiről tanúságot szolgáltat azon két kötetes egyházjogi nagy mű, mely a maga nemében páratlan forrás-művekként képez és a mely háromszöri kiadást érve oly elterjedést nyert, melyenők kevés nagy munka érdem Magyarországon.

Háromhárom évi tanárkodás és egy nagy, becses munkának megírása, egy kifogástalan papi jellem-bizonyára elegendő alap arra nézve, hogy egy férfiú a Szeredyéhez hasonló jutalomban részesüljön. Ez már nem tekinthető szerencsének, mert ez érhető volna őt már évtizedekkel ezelőtt; ez már az örökké élők igazság követelménye volt. De még ezentúl is vannak Szeredynek érdemei, a melyek neki mint a jogakadémia igazgatójának homlokát körítik. Ki tudja, mi lett volna ezen intézetből, ha ezen intézet jó szellemű: dr. Dulánszky Nándor megyés püspök a kormány vezetését ezen férfiú kezébe nem teszi le.

Szeredy rakta le a jogakadémia új virágzásának alapját. Alatta honosult meg a szép intézetben azon szellem, mely egyrészt a kötelességek pontos teljesítéséből meríti életét, erejét, másrészt pedig úgy a tanári kar, a hallgatóság között a természetes, barátságos viszony állandó uralmában, mint a tanári kar olyan kollegialitásában nyilatkozik, melynél jobbat, bensőbbet és őszintébbet valóban kívánni sem lehet.

Ez hervadtatlan érdeme Szeredynek,

dynek, melyért neki a későbbi utókor is hálaival fog tartozni.

Mint a munka, mint a kötelességek, mint az érdemek fényélen soká: Kitüntetés az azon szép jövőnek előben néző intézetnek is kitüntetését képezi, melynek 6 évtizedek óta egyik igazi díszét képezi. Ad multos annos!

Egy hollandi mérnök vízi és vasúti viszonyainkról.

Zimony mellett a szávavölgyi vasúti hidat látva, elégedett arkifejzéssel — már amennyire egy hollandinak lehetséges kellemes érzelmeit csereszíni arcán kifejezésre juttatni — mutatott hollandiak a távoli vasúti hidra és mondta: „Ez a budapest-zimonyi vasút az első vasút-vonal, mely tervszerű, határozott irányon alapul és mely az önk. 1867 óta épített vasútaihoz úgy viszonylik, mint egy érthető betű a szétronsolt hieroglyphokhoz. Ezen vasút Európa keleti részében összeköti a Délt az Északkal, az északi és keleti tengert a földközi tengerrel és épen ezért a Balkán-vonalak kiépítése után világkereskedelmi vasútvonalnak tekinthető. E nemzetközi vasútvonal átszeli a Tisza és Duna között levő földnyelvet, közvetíti a belforgalmat és kiválóan a földművelésnek szolgál; ezen vonal esetleg igen nagy stratégiai fontosságra is juthat és minden esetre a Balkán népekre nézve azon csó lesz, melyen keresztül ezek az európai műveltséget beszívni és nyerni fogják.

Szabádkánál a vonalat nyugat-keleti irányban egy sínpar keresztezi, mely mint export vasút, különösen Magyarországra nézve anyagi tekintetben sokkal nagyobb hasznót hajthatna, mint ezen észak-déli haladási vasút, ha a Bajánál nem volna megbénítva; ezen nyílt út azonban megfoghatatlan módon mindig csak nyílt kérdés marad.”

— Lásd a P. E. O. S. 18. 19-20-ik számát.

Az igazat megvallva indíttatva érzem magamat, hogy barátságos utitársunknak néhány könnyen megérthető fölvilágosítást adjak, az elötte megfoghatóknak látszó nyílt kérdéseiről, mi közben elmondám, hogy Andrássy, ki a kiegyezés évében a kormány élére állt, tetőtől talpig államférfi volt — a most is az — ki a magas politikában való befolyása által a jelen és utókor előtt maradandó érdemeiket és emiatt szerzett magának, aki azonban a forgalmi politikával nem foglalkozhatott: pénzügyministereink pedig, kik a közlekedésügyi miniszterekkel együtt vasúti és csatornázási ügyekben a döntő tényszerzők; sem gyakorlati sem elméleti szakismertekkel nem rendelkeztek. Ezen és közben még más körülményeknek tudni tó be, hogy drága pénzen a legeszetlenebb szörnyvasutak építettek; de mióta Tisza-a-miniszterelnökség átvette, azóta nem esett több a ny baklövés, ha mindjárt nem is volt elkerülhető, hogy egyik és másik szakminiszter szakértelmetlenségének hébe-hóba egy egy bakocskára dobások áldozatul. Hiszen nem is csoda!

Tiszának mind a két keze tele volt munkával, hogy kevesbitse a nyomasztó terheket, melyeket elődei hagytak neki hátra; minők: nagy adósságok, magas kamatláb, elzárlogosított állanajvak stb. Rövid idő alatt sikerült Tiszának az állanajvakokat az elzárlogosítás szegyenletes terhe alól fölmenteni, a kamatlábat lényegesen leszorítani, az államadósságot konvertálni és ha mindedig — az elkerülhetlen deficitek miatt — magát az államadóssági terhet nem sikerült is kevesbitenie, úgy ezt, a beállható lehetőség esetén, csakis tőle várhatjuk, tőle, kit sem rangvágy, sem dicsőségsszónj, sem érdeke nem vezet s ki helyén ritka bátorsággal kitartani magát hivatalra érezi, jóllehet nem mi údeki részéről jut egyenlő, jól megérdemelt elismerés jutalmául, sőt sokszor egyes csoportok részéről, melyeket a legkülön-

tam, mindannyiszor gyanús süttőség és lopva ejtett gúnymosoly kelt a pokolúgók ajakán.

Egy ízben indignálódom felugrottam helyemről: ilyen formán extemporiszáltam.

— Tiszelt kompánia, érdemes gyülekezet!

— Halljuk, halljuk!

Hát tiszelt kompánia s érdemes gyülekezet: fogják önök rövidebbre türelmetlenségük kantarázát a úzzék el ajkajknak szánakozó mosolyból állapotát. Az én szereplésem órája is eljő, ha az idő botoljessül. A legközelebbi menyegzőben, melyre mindnyájan hivatalosak vagyunk, én lezok az első szónok: kórom magamat elől-gyezzél!

(Lokos éljenzés, vágyteljes ott leszünk kiáltás.)

Mert valóságban úgy áll a dolog, hogy egy néhai ideálom bolouva az én egyenomu bízgatásomban, dányultá kezét, a logolók körönek a ki jött. (Jól totto, mert én nem házassághatnám.) Megígértette velem, hogy ha már a vőlegénye nem akarok lenni, legyen legalább a vőfölye. Bolocgyoztem, mert az kovesebb formalitásán jár.

Világraszóló szép dicitőlét tanultam be a lakadalomra. Az őcsém készített igaz, ki akkor épen lithon tartózkodott, de ez a dolog fényegén mit sem változtat, mert az elmondásban van a legelső érdem. A beszéd főbb mozzanataiban a házasság apothozis volt, maró gúnjt szörve egyszerűsáind a garzon világ állományaira.

Miden reggel és este első dolga volt őcsémnek felkérdezni tőlem a „leckét.“ Itt-ott, a mint a beszéd kívánta, ékes gesztus is tanított hozzá. Mikor a menyegző közeledett, még éjjel is felköltöttük egymást, hogy hát amolyan álmos őszszel megy-e a szónokiat?

Az esküvő egészen uriasar déli 12 óra- kor történt. Őcsém megoktatott, hogy majd a nászebédnél, ha a pecsenyét feladták, álljak fel szépen és utasításait botariva zongorodezzem el mondókámat.

Kicsi híján úgy is történt. Az assiettonél még egyszer sügva felmondtam őcsémnek, ki mellettem állt, mikor pedig a pecsenye szagát megéreztem: tüntetőleg, torkomat köszürölve felálltam.

— Halljuk Bókássy Mártont!

— Csendes pataként folydogál alá a házassól, szőlő illatu virágok ölelik annak partjait, kezdöm, szemeimre a menyasszonyon legeltetve. De bár ne legeltettem volna. Szavaimra szomorú igent bolintott fejével Beszédes szemel, lángba borult arca azt látszóttak mondani a kecsür szemrohánvás hangján: „Hazudol Márci gyalázatosan, mert ha csakugyan menyegződésed volna, a mit mondtál, nem vonakodnál a házaságtól.“ — Úgy látszik, sok volt még akkor bennöm a jóra valósságból. Nem állítottam ki szemrohánvót tekintetét. Éreztem, hogy néma vádja igaz. Fejembe szalad a vér, szűgyen és únvád jürjával vonva be arcó imat a száján — elakadtam.

Tudj' isten minő skandálum következett volna most, ha szerencsémre eszembe nem jut diákori csinjeimnek egyike, mely hasonló alkalomkor mindig kiesgített. Elővettem zaebkendőmet, s mintha gyógygözző homlokomat akar-nám megtörölni: — kis újjonmat a kendő alatt lopva megnyomtam orromat.

Mint rendesen, most sem maradt el a kívánt eredmény. Orromvére, mint-cseregdedző forrás kezdé áztatni agár bajuszom ágját. Mindenki méltányossáak taláta, hogy ilyen ábrázattal ne folytassam, valamin azt is, hogy őcsém végezze be a mit én elkezdöttem.

Mikor az ormosogatásból a konyharól előkerültem, már a harmadik szónok: Szellő-jaky Adorján toasztozott. Tudtam, hogy ma már nem kerül már a sor; mert mire az itt levő urak mind elmondják a magukét, reggel lesz, akkor pedig viszik a menyasszonyt Csátribre.

Ezen első toasztom óta erősen agítalok a mellett, hogy sokkal több méltóság van a hallgatag, kitartó ivásban, mint azokban az apróceprő dicitokkal megszakítottokban. Ha nézetomnok pártot tudok szerezní, (mi valószínű, mert nekem: szokott teremni legtöbb borom) — akkor már egészen bizonyos, hogy én lezok küztük a legderekabb.

Katoná Ferenéz.